

Svitanie

Číslo 1/2018

Ročník 17

Časopis farnosti sv. Michala Archanjela v Závode

Obrátenie

Na začiatku pôstneho obdobia sme počúvali z úst starozákonných prorokov a aj z úst samotného Pána Ježiša výzvy na obrátenie: „Kajajte sa a verte Evanjeliu.“ Tieto výzvy sa v liturgických textoch jednotlivých sv. omši pôstneho obdobia postupne zameriavajú na konkrétne skutky súvisiace s pokáním. Logicky nám však môže napadnúť: čo to vlastne znamená – obrátiť sa? Počúvame to stále dokola, každý rok, a to nielen v pôste, ale aj v advente a vôbec - po celý rok. To sa máme neustále obracať? Ako na kolotoči? To zaiste nie. Lenže človek popri všetkej svojej genialite je tvor nestály, krehký a hriešny. Dnes sa obráti - odvráti od svojej zlej cesty a zajtra znova upadá do hriechu. Sľúbi Bohu, že sa polepší, ale príde chvíľa slabosti, pokušenia a všetko je zase tam, kde bolo. Ba často ešte horšie. Bohu však nie sme lahosťajní, a preto nás vždy znova a znova pozyva obrátiť sa.

Je dobre, že tieto výzvy zaznievajú stále znova. Veľmi často sa totiž stáva, že sa necháme svojimi slabosťami znechutiť. Rezignujeme, povieme si: to nemá zmysel. Zase sa mám spovedať z toho istého? Čo si ten kňaz v spoved-

nicí o mne pomyslí... Ja som už taký/taká, ja už iný/iná nebudem. Presne na toto diabol čaká. Ak sa mu podarí dostať nás do tohto stavu, je to jeho víťazstvo – a naša prehra na plnej čiare. Božie výzvy na pokánie a obrátenie zaznievajú znova a znova. Nie, Boh neustráca o nás záujem ani po opakovaných pádoch do hriechu. Ak prijmem Božiu ponuku odpustenia a opätovného povstania z hriechov, bude to Božie víťazstvo a – naše. Keby sa to malo v živote opakovať aj miliónkrát. Bude to zakaždým naša osobná Veľká noc, noc povstania z hrobu hriechu k životu vo svetle Božom, v láske s Bohom i s ľuďmi.

Z toho teda vidíme, že obrátenie je dôležité a to po každom hriechu. Bez neho niet spásy a bez neho nepochopíme a nezažijeme ani Veľkú noc.

Požehnaný Veľký týždeň, radosť z osobného obrátenia a plnosť radostnej nádeje z Ježišovho zmŕtvychvstania Vám praje

Váš duchovný otec Peter.

Šéfredaktorka: Ivana Potočnáková
Redakčná rada: Pavol Černý, Samko Černý, Anna Diviaková,
Veronika Prévajová, Peter Kudláč – farár, Alena Pavelková
Jazyková korektúra: Anna Mäsiarová
Tlač a grafika: Tlačiareň Luna, Moravský Svätý Ján
Vydavateľ: Farský úrad Závod, www.zavodfarnost.sk.
Vydávané pre vlastnú potrebu.

Lurdské jaskynky terčom útokov

V jednom z predchádzajúcich čísel nášho farského časopisu sme uverejnili článok o krádeži sošky sv. Donáta za železničnou stanicou. Začiatkom tohto roka našu farnosť zasiahla ďalšia šokujúca správa. Zmizla socha svätej Bernadety z lurdskej jaskyne v areáli kostola sv. Michala archanjela!

Jaskynku postavili vo farskom parku začiatkom 50-tych rokov 20. storočia naši starí rodičia. Do výklenku umie-

stnili sochu Lurdskej Panny Márie a vedľa nej sochu kľačiacej sv. Bernadety, upierajúcej pohľad na Nebeskú Matku. Čoskoro sa jaskynka a jej bezprostredné okolie stali miestom modlitby, rozjímania a prejavu úcty a vďaky k Panne Márii. Svedčia o tom aj votívne tabuľky, ktorými naši farníci vyjadrujú vďaku za konkrétny zásah v ich živote. Za uzdravenie, obrátenie, vyslyšanie prosieb. Ruky šikovných žien sa starajú o kvetinovú výzdobu a udržiavajú okolie jaskynky.

Takto si lurdskú jaskynku pamätáme. Nosíme k nej slová poďakovania, prosby či jedno-duchu si pri nej postojíme v tichu modlitby.

Chýba síce v jaskynke, nie však v našich srdciach.

Krátko po Novom roku, 6. januára v neskorých večerných hodinách neznámy páchatel ukradol z lurdskej jaskynky sochu Bernadety. Zlodca pri čine zachytila aj obecná kamera. Žiaľ, nie je možné identifikovať osobu. Aký bol motív jeho činu? Môžeme o tom len špekulovať. Socha Panny Márie so sochou sv. Bernadety tvorili jeden celok. V tomto čase miesto vedľa Panny Márie živa prázdnotou. Onedlho prázdne miesto vyplní nová socha sv. Bernadety.

Krádež v Závode nebola jediným vandalstvom v okolí. O niekoľko dní po incidente v pútnickom mieste

Marianka neznámy páchatel v lurdskej jaskyni poškodil sochu Panny Márie a rozbil sochu sv. Bernadety. Materiálne škody týchto činov nie sú veľké, avšak duchovné a morálne hodnoty sú nevyčísliteľné. Buďme preto vnímaví a citliví k duchovným hodnotám. Chráňme ich, aby sa podobné činy už viac nezopakovali.

Alena

Foto: Ivana a archív FÚ

Čo na to polícia?

Za redakciu Svitania sme sa obrátili na Policajný zbor Slovenskej republiky s otázkami:

V akom štádiu sa nachádza vyšetrovanie?

Podarilo sa zistiť niečo konkrétne v súvislosti s touto krádežou?

Súvisí krádež v Závode s poškodením súsošia v Marianke?

Žiaľ, do uzávierky tohto vydania sme nedostali odpoveď.

Prípadu venovala pozornosť aj webová stránka obce. Uverejnila záznam z obcej kamery spolu s oznamom: v sobotu 6. januára o 21.08 h neznámy zlodca ukradol z kostolného parku sochu sv. Bernadety. Nakoľko ide v krátkej dobe už o druhú krádež rovnakého typu, je pravdepodobné, že krádeže budú pokračovať. Obecný úrad týmto žiada občanov o pomoc pri identifikácii zlodca.

S radosťou sme ohlasovali vianočné tajomstvo

Hnutie Kresťanských spoločností detí eRko, tak ako každý rok vo vianočnom období, zorganizovalo aj viani verejnú zbierku Dobrá novina. Aj my vo farnosti Závod sme sa do 23. ročníka zbierky opäť zapojili.

Aby lekári prišli včas

Z výťažku tohtoročnej zbierky sa podporia viaceré rozvojové projekty vytvárajúce podmienky na dôstojný život ľudí v krajinách subsaharskej Afriky. Podporí sa najmä zdravotné

stredisko v etiópskej Alitene. Sestry Vincentky sa tam venujú pôrodnej a popôrodnej starostlivosti matiek a detí. Veľká čiastka je vyhradená na nákup sanitiek - je kľúčové, aby ženy rodili v bezpečnom a čistom prostredí, boli včas pod dohľadom lekára a neohrozovali svoj život a život dieťaťa. Rovnako je nesmierne dôležitý rýchly príchod lekára k iným vážnym prípadom, pretože Alitena sa nachádza v ťažko dostupnom horskom teréne. Preto cesta pešo, ako rýchly spôsob prepravy, neprichádza

Požehnanie na cestu od pána farára...

do úvahy. Tvárami 23. ročníka Dobrej noviny bola mama Ababa s dcérkou Weini, ktorá sa narodila zdravá práve vďaka rýchlemu príchodu a zásahu lekárov.

V Závoде cez tisíce

U nás v Závoде sme koledovali na Štedrý deň poobede. Stretli sme sa v kostole, kde nám dal pán farár požehnanie, vzali sme si posvätené kriedy a lampáše s Betlehemským svetlom. Potom sme sa po skupinkách vydali už každý svojím smerom. Navštívili sme vyše 90 domácností. Z 28

detí sme vytvorili 5 skupiniek, každú s jedným vedúcim. V Závoде sme vyzbierali presne 1 100 €. Priebežný stav zbierky na celom Slovensku je 1 066 585, 78 € (ku 18. februáru).

Pomoc namiesto televízora

Veľmi ma teší, že deti pristúpili k príprave na koledovanie naozaj zodpovedne. Na stretnutia nemeškali a vždy prišli pripravené. Vedeli, na čo budú peniaze použité a to ich pravdepodobne motivovalo. Veľmi dobre si uvedomujem, že na Štedrý deň je televízia zahľtená rozprávkami a seriál-

... a koledníci Dobrej noviny sa vydávajú na cestu ulicami. Teplý čaj, medovníky a televízne rozprávky vymenili za misiu ľudskosti. Do príbytkov našej farnosti priniesli zvest o narodení nášho Pána a zároveň vyzbierali príspevky na pomoc tým, ktorí ju potrebujú.

mi. Nesmierne si vážim, že deti obetovali takto strávené popoludnie, ktoré bolo v teple domova určite príjemné. Napriek tomu sa rozhodli prežiť tento čas obetou pre iných – pre tých, ktorí našu pomoc potrebujú.

Prvý krok k Pánovi

Ďakujeme veľmi pekne všetkým za milé privítanie a pohostenie. Naozaj sme sa u vás cítili dobre. Bolo pre nás veľkým potešením sledovať, ako vás koledy dojali a tak sa naša radosť zdvojnásobovala. Teší ma, že nás počas koledovania oslovovali a požiadali o zapálenie Betlehemskeho svetla aj tie domácnosti, ktoré zapísané neboli a z kostola ich nemáme šancu poznať. Možno to, že nás sami požiadali o zapálenie Betlehemskeho svetla, nechali si kriedou napísať na dvere nápis a ešte nám aj prispeli, je ich prvým krokom na ceste k Pánovi. A tým sa aj zmysel Dobrej noviny stupňuje.

Podťe medzi nás!

Ďakujem koordinátorom Dobrej noviny za krásne samolepky, ktoré poslali deťom ako darček. Vďaka patrí aj pánovi farárovi Petrovi Kudláčovi, vedúcim skupiniek, deťom – koledníkom a všetkým, ktorí nám pomohli a prispeli do zbierky. Tak sme mohli s radosťou ohlasovať vianočné posolstvo. Zároveň pozývam všetky deti, ktoré ešte koledovať neboli, aby sa spolu s nami zúčastnili 24. ročníka Dobrej noviny. Už teraz sa veľmi teším.

*Ak niekto nemohol prispieť počas vianočného obdobia na účely Dobrej noviny, môže tak urobiť akoukoľvek sumou na stránke www.dobranovina.sk počas celého roka. **ĎAKUJEME!***

Mária

Foto: Peter V., Ivana

EXKLUZÍVNE PRE SVITANIE

Život spojil s ľuďmi v Afrike

Tento rozhovor bude trochu osobný. S Marošom sa poznám z obdobia svojho pôsobenia v Únii nevidiacich a slabozrakých Slovákov. Riaditeľia asi pätnástich celoslovenských mimovládnych organizácií sme dali hlavy dokopy a povedali sme si: podme niečo urobiť so zánikom o verejných zbierkach. Poznajú slovenskú realitu - obrovské množstvo zbierok, zastarané legislatívne prostredie aj signály o špekulatoch, ktorí zneužívajú dobrosrdečnosť darcov a z charity si robia biznis - pustili sme sa do boja. Podarilo sa. Po dlhých mesiacoch rokovani, analýz, pripomienkovaní a obhajobe vo výboroch a pléne Národnej rady SR sa zrodila novela zákona. Jedným z lídrov pracovnej skupiny bol Marián Čaučík. Muž s rozvahou a skúsenosťou v konaní, pokojom v hlase a pokorou vyžarujúcou z celej osobnosti. Nesmierne som sa potešila, že prezident SR Andrej Kiska práve jemu v januári tohto roku udelil štátne vyznamenanie Pribinov kríž II. triedy. Zakladateľa a riaditeľa Dobrej noviny som za redakciu Svitania požiadala o rozhovor.

- Čím je pre Teba Dobrá novina?

Dobrá novina sa stala neodmysliteľnou súčasťou môjho každodenného života. Vďaka nej sa môj život prepojil s ľuďmi žijúcimi v subsaharskej Afrike a za túto skúsenosť som veľmi rád. Som vďačný za tisíce dobrovoľníkov a podporovateľov Dobrej noviny na Slovensku i za partnerov v Európe, ktorí podobne ako my sa zasadujú za spoločné dobro. Toto všetko mi otvára nové obzory a robí ma lepším človekom.

- Čím sa zbierka odlišuje od iných verejných zbierok?

Dobrá novina spája v sebe viacero rozmerov. Je aj zbierkou, ale začali sme ju najmä ako vzdelávaciu akciu solidarity pre naše deti. Je koledníckou akciou, cez ktorú sme chceli obnoviť vianočné a novoročné tradície vinšov a prianí požehnaní. V mnohých obciach sa stala akciou, do ktorej sa zapája celá farnosť - deti a mladí ako koledníci a rodiny, ktoré otvárajú dvere svojich domovov koledníkom (podobne je tomu u nás

v Závode, pozn. aut.). Dobrá novina má podporu všetkých otcov biskupov a mnohých kňazov na celom Slovensku. Tým všetkým a aj samotným vianočným obdobím, v ktorom deti ohlasujú radosť z narodenia Pána Ježiša, je Dobrá novina jedinečná.

- Pri zakladaní zbierky ste našli inšpiráciu v Rakúsku - čo bolo rozhodujúce, že ste vybrali práve takýto model zbierky?

Bol to príklad rakúskych detí a mladých. V roku 1995 koledovali a zbie-

rali financie pre rozvojové projekty v Latinskej Amerike, Afrike a Ázii už 40 rokov. Inšpirovali sme sa ich nasadením a povedali sme si, že skúsime aj na Slovensku obnoviť tradíciu koledovania, ktorá bola na mnohých miestach počas komunistického režimu potlačená. A dôležitejšie ako samotná zbierka bolo pre nás to, že naše deti môžu získavať vedomosti o živote svojich rovesníkov v rozvojových krajinách a niečo konkrétne pre nich urobiť. Rozhodujúca bola aj ochota rakúskej organizácie Dreikönigsaktion zdieľať svoje skúsenosti s nami.

„Štátne vyznamenanie, bolo pre mňa obrovským prekvapením.“ Marián Čaučík preberá ocenenie za mimoriadne zásluhy o sociálny rozvoj Slovenska z rúk prezidenta Andreja Kisku.

Cez nich sme sa v prvých rokoch dostali k osvedčeným partnerom v Keni, Ugande a Sudáne a pomáhali nám prvých desať rokov aj finančne, aby sme Dobrú novinu rozbehli.

- Kto a podľa akých kritérií vyberá, kam poputuje výťažok zbierky?

Máme troch projektových manažérov, ktorí pracujú pre Dobrú novinu a sú v kontakte s partnermi v krajinách subsaharskej Afriky. Sú to cirkevné alebo mimovládne organizácie, s ktorými sa snažíme nadviazať hlbší vzťah. Partneri sa uchádzajú o podporu cez konkrétne projekty, ktoré sa snažíme čo najlepšie spoznať nielen cez písomnú komunikáciu, ale ak je to možné, aj cez osobné návštevy. O podpore projektov z Dobrej noviny rozhoduje komisia zložená zo zástupcov koledníkov z jednotlivých diecéz. Komisia Dobrej noviny má pri rozhodovaní k dispozícii stanovisko projektovej komisie - ľudí, ktorí sa venujú obsahu aj kontextu rozvojových projektov. Dobrá novina podporuje vzdelávanie, zdravotnícku starostlivosť, zabezpečenie čistej pitnej vody, rehabilitáciu detí ulice i pomoc pre deti s postihnutiami. Cieľom je zabezpečiť dôstojné podmienky pre život a integračný ľudský rozvoj.

- Koho a v akej celkovej výške Slo-

váci podporili ostatnou vianočnou zbierkou?

V roku 2017 sme podporili 26 projektov v Keni, Etiópii, Južnom Sudáne, Ugande, Kamerune a Rwande a tiež projekty Pápežských misijných diel v Keni v celkovej výške 775 595 eur. Časť prostriedkov vykoledovaných v 22. ročníku bude použitá spolu s výťažkom 23. ročníka v priebehu roku 2018. Bližšie informácie o podpore Dobrej noviny je možné nájsť na jej webovej stránke alebo v Dobrych novinách Dobrej noviny:

https://www.dobranovina.sk/wp-content/uploads/2017/09/DND-N_23rocnik.pdf

- Navštevuješ africké krajiny - čo ťa pri týchto návštevách najviac teší a čo, naopak, najviac zarmucuje?

Teší ma životaschopnosť a viera miestnych ľudí, ktorí žijú z nášho pohľadu vo veľmi náročných podmienkach, no majú veľkú energiu a chuť zlepšiť tieto podmienky a dať šancu na dobrú budúcnosť svojim deťom. Často odchádzam z týchto návštev povzbudený a cítim, že my sme príkladom týchto ľudí obdarovaní viac... Zarmucujú ma veľké rozdiely a nezáujem pomáhať a hľadať systémové riešenia od tých, ktorí majú na to prostriedky a postavenie.

- Prevzal si štátne vyznamenanie z rúk prezidenta - s akým pocitom?

Rozhodnutie Prezidenta Slovenskej republiky Andreja Kisku o tom, že dostanem štátne vyznamenanie, bolo pre mňa obrovským prevkapaním. Je to pre mňa veľká česť, prijal som ho s púkou a ako záväzok pre ďalšie nasadenie za spoločné dobro. Vyznamenanie vnímam ako ocenenie práce tisícov dobrovoľníkov, s ktorými sme budovali eRka a Dobrú novinu a v širšom rozmere aj ako uznanie pre ľudí, ktorí pracujú v neziskovom sek-

tore, v cirkevných a mimovládnych organizáciách.

- Prečo je podľa teba dôležité pomáhať?

Aby sme sa neuzavreli sami do seba a aby sme dokázali byť spojení s realitou sveta a života okolo nás. Je to pre mňa aj naplnením základného zákona lásky k Bohu a k blížnemu - aby sme všetci mohli žiť dôstojný život a byť si navzájom bratia a sestry.

Pripravila: Ivana

Foto: archív M. Č.

Afriku navštevuje často a rád. Podľa vlastných slov ho robí lepším.

S manželkou Zuzkou a Pribinovým krížom II. triedy.

Kto je Marián Čaučík (52)

Narodil sa v Bratislave v kresťanskej rodine. Rodičia žili a odovzdávali svoju vieru deťom napriek režimu, ktorý za náboženstvo prenasledoval svojich občanov. Počas gymnaziálnych štúdií sa angažoval v „podzemnej cirkvi“ a popri vysokej škole viedol stretnutia detí v laickom hnutí apoštolátu detí pod vedením Evžena Valoviča. Hnutie spolu s hnutím mládeže a rodín koordinoval tajný biskup Ján Chryzostom Korec.

Je jedným zo zakladajúcich členov eRka - Hnutia kresťanských spoločenských detí (1990) a iniciátorom kolednickej akcie Dobrá novina (1. ročník sa uskutočnil na Slovensku na Vianoce 1995). Od roku 2007 je riaditeľom Dobrej noviny. Je jedným zo zakladajúcich členov Platformy mimovládnych rozvojových organizácií. Spolu s manželkou Zuzkou žije v Bratislave, obaja pracujú na sekretariáte eRka.

ZO ŽIVOTA FARNOSTI

Nebo nie je pre lenivcov

Prežívame 40-dňový pôst. Čas prípravy na najväčšie tajomstvo našej viery. Na veľké vykúpiťské dielo – Pánovo umučenie, smrť a zmŕtvychvstanie.

Je to požehnaný čas. Čas, kedy by sme sa mali vhlbiť do seba, v tichu načúvať Pánovi. Istým spôsobom je to aj čas „skladania účtov“. Taká predpríprava na to posledné zúčtovanie. Bilancujeme, zvažujeme, nastavujeme tvár nášho svedomia tomu najčistejšiemu zrkadlu – Bohu. Sme hriešni. Sme slabí. Sme biedni. Boh však nechce naše bedákanie nad tým, čo sme pokazili. Nechce ani náš smútok a bolesť. Prichádza a podáva pomocnú ruku. Otvára otcovskú náruč a ponúka nekonečné more svojich milostí. Objíma nás bezhraničnou láskou, naplnia pokojom a radosťou, obmýva svojím Milosrdenstvom a ponúka nový život.

Boh vždy prichádza. Vždy je pripravený podať pomocnú ruku. Je tu. Ale my musíme povedať áno. A potom, ako povedal raz sv. Filip Neri: „Nebo nie je pre lenivcov“.

Vracajú deťom nádej

Týmto sa riadia aj v centre záchran pre chlapcov z ulice, tzv. „Street-boys“, v St. Philip Neri Rescue Center v Kisumu v Keni. Vedie ho náš farník Tomáš Rusňák spolu s keňským kolegom Vincentom Ochiengom pod záštitou prof. Krčméryho z Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety.

Vracajú nádej deťom z ulice. Snažia sa im dať to najzákladnejšie, čo im bolo odopreté. Jedlo, oblečenie, vzdelanie, výchovu, no najmä teplo a lásku domova, pozornosť a Božiu lásku. Snažia sa zlepšiť ich životnú situáciu. Na to však treba aj nejaké zdroje. Jedlo, šaty, školské potreby, uniformy, školné – to niečo stojí.

Pomôž núdznemu, pomôžeš sebe

Chceš byť aj ty predĺženou Božou rukou a pomocť? Pôstom, modlitbou, materiálne či finančne. Pomôž núdznemu, pomôžeš sebe. Dovoľ Bohu, aby Ťa obdaroval. Lebo keď dávame s láskou a úprimne, dostávame niekoľkonásobne viac. Boh je veľkorysý. „Čo ste urobili jednému z mojich najmenších, mne ste urobili.“ A platí to aj opačne.

Veronika a Martin
Foto: Ivana

Vymeň obed za polievku v spoločenstve

Kedy? Na kvetnú nedeľu **25. marca** po druhej svätej omši

Kde? V pastoračnom centre Božieho Milosrdenstva v Závode

Čo? Šošovicová polievka s klobásou a chlebíkom „výmenou“ za tvoj nedeľný obed

Charitatívny predaj veľkonočných ozdôb, korbáččov a koláčikov

Prečo? Na pomoc chlapcom z ulice „Streetboys“ v Kisumu v Keni

O Čom? O centre záchran sv. Filipa Neriho pre „Streetboys“

S kým? S Tomášom Rusňákom (foto, video, svedectvo) a celým farským spoločenstvom

Srdečne Ťa pozývame a tešíme sa na Teba!

Takto sme spolu obedovali vlani. Vzdať sa nedeľnej hostiny pri domácim stole a vymeniť ju za dobrý pocit z pomoci núdznym stojí za to.

Modlime sa, aby sme si vedeli včas správne vybrať

Poznáme to asi všetci – v nedeľu dopoludnia vypneme sporák či televízor, vyľestíme topánky a náhlime sa do kostola. Peši, na bicykli či autom. Na rannú či na „hrubú“. Po svätej omši sotva namočíme prsty do svätenej vody a už uháňame za povinnosťami. A popri nich sme si možno ani nevšimli, kto sedel vedľa nás v kostolnej lavici. Alebo komu sme podávali ruku na znak pokoja. A pritom náš chrám je plný vzácnych ľudí, ktorí pracujú či žijú na Božiu slávu. Svetská pýcha či ľudská chvála pre nich nie sú hodnotou. Viani, v roku výročia posvätenia nášho kostola sme sa v redakcii Svitania rozhodli otvoriť novú rubriku. Aby sme sa v našej farnosti lepšie spoznali. Aby sme poznali ľudí, ktorí svoje dary premieňajú na radosť iných. Prinášame vám dnes ďalší rozhovor. Zhovárame sa s Teréziou Kochovou.

Čo pre vás znamená slávenie Veľkonočných sviatkov? Čím je pre vás tento sviatok?

Už od detstva milujem Veľkonočné sviatky. Pamätám sa, že sme už ako malé dievčatá chodievali vždy na Veľký Piatok v bielych šatočkách kolenačky k hrobu pána Ježiša uctiť si jeho pamiatku, hoci sme prišli domov aj so špinavými kolenami. Ale teraz, keď je jeden z mojich synov – kňazov členom rádu Zmrtychvstalcov, naberajú pre nás Veľkonočné sviatky ešte špeciálnejšiu symboliku. Je to pre nás ešte pôsobivejšie a ešte radostnejšie obdobie, pretože vysvätený za kňaza bol v apríli 2002, týždeň po Veľkej noci. Najpodstatnejšou postavou tých dní je vždy sám Pán Ježiš a jeho krvavá obeta za nás všetkých. Avšak cez

syna - kňaza pre mňa nabrali sviatky ešte aj inú symboliku. Všetka tá radosť sa v nich doslova spája.

Prežívame 40-dňové pôstne obdobie. Ako sa pripravujete na slávenie Veľkonočných sviatkov? Máte nejaké zaužívané postupy, alebo sa vaša príprava na Kristovo Zmŕtvychvstanie rok od roka mení?

V jeden rok som sa rozhodla, že celých 40 dní nebudem jesť mäso. Vydržala som to, ale bolo to veľmi náročné. Odvtedy som sa už na to nedala. Ale s manželom sme si dali záväzok každý večer sa pomodliť Sedembolestný ruženec. Ja osobne sa ešte modlím každý deň aj ruženec K piatim ranám Pána Ježiša. V roku 2009 bol Rok kňazov, ktorého hlavnou postavou bol sv. Ján Maria Vianney. Vtedy som si kúpila

Deviatnik ku sv. Jánovi Maria Vianneyovi a odvtedy sa v 9-denných cykloch modlím aj za všetkých kňazov, vrátane mojich synov.

To je zaujímavý úmysel modlitieb. Čo Vás k nemu, okrem dvoch synov – kňazov, viedlo? Čo Vás inšpirovalo modliť sa za kňazov a duchovné povolania?

Hoci sa za kňazov modlím už roky, nikdy som sa nemodlievala za to, aby sa práve moji synovia stali kňazmi. To by mi v tom čase, keď sa rozhodli pre duchovné poslanie, ani nenapadlo. Kňazi veľmi potrebujú naše modlitby. Všetci kňazi ich potrebujú a je to veľmi dôležité aj pre nás. Veď svätý Ján Mária Vianney povedal: „Aký veľký je kňaz!

Kňaz bude pochopený až v nebi. Keby bol pochopený na zemi, ľudia by zomreli nie zo strachu, ale z lásky.“ Keby sme nemali kňazov, boli by sme hotoví, stratení. Farnosti bez kňazov sú akoby bez srdca. Za kňazov sa modlím už dlhé roky, ale pod vplyvom Roku kňazov 2009 ešte o to intenzívnejšie.

Modlitba zohráva vo vašom živote zásadnú úlohu. Čo vás poháňa do modlitieb, kde nachádzate inšpiráciu, horlivosť a vytrvalosť?

Moja mama vždy vravievala, že kto sa nemodlí, nemá vieru. Rodičia boli veľmi nábožní, viera sa v našej rodine odovzdávala po celé generácie. Pamätám sa z detstva, ako sme sa s nimi všetci, aj súrodenci – boli sme

Fotografia viac ako symbolická – traja kňazi, rodáci zo Závodu, pri posväcovaní zvonov po ich rekonstrukcii: v strede otec biskup Štefan Vrablec, vpravo za ním Gabriel a Rastislav Kochovci.

dvaja bratia a dve sestry, spolu modlievali. Rodičia nám zanechali vzácný dar viery a my sme si to zapamätali na celý život. Vždy som milovala chodiť do kostola – na roráty, litánie, májové pobožnosti. Nikdy nám to nebolo za ťažko chodiť do chrámu. Boli sme tak naučení, rodičom záležalo na našej spáse. Základ je v rodine. Sila je v príklade, ten je najdôležitejší. Moja mama vždy vravievala: „Nikdy neposielaj dieťa do kostola, ak tam nejdeš aj ty sama.“ Deťom musíme byť vzorom úplne vo všetkom.

Za čo ste v živote najviac Bohu vďačná?

Z duchovnej stránky najviac ďakujem za dar mojich synov a za to, že si ich Pán povolal do kňazského a rehoľného života. Nebolo ľahké pre nás s manželom prijať to. Nerátali sme s tým, že by si Pán mohol povolať niektorého z nich. A nieto ešte oboch. Pamätám sa, keď pán farár Dočolomanský nemal miništrantov, spýtala som sa Gabka, či by nešiel miništrovať. Keď súhlasil, o to častejšie sme začali chodiť s ním do kostola, aby sme ho pozvudbili. Ale nikdy by mi nenapadlo, že raz bude kňazom. Nepočítali sme s tým a priznám sa, ani som sa za to špeciálne nemodlila. Až raz mal pán farár Dočolomanský kázeň o tom, ako je na Slovensku nedostatok kňazov a ako laici zanedbávajú modlitby za kňazov a nové duchovné povolania. Dokonca vtedy povedal: „Myslíte si, že niektorý z týchto miništrantov, čo tu te-

raz sedia, by nemohol raz byť kňazom, ak sa za nich budete modliť?“ Keď sme sa so svätej omše vrátili domov, Gabko sa ma pýta: „Maminka, tešila by si sa, keby som bol kňaz?“ Tak sme sa modlili celá rodina, ak je to Božia vôľa, nech sa to splní. Za to som najviac vďačná.

Medzi farníkmi ste známa aj ako organizátorka pútí do Turzovky a Litmanovej. Čo Vás podnietilo k tejto službe?

Kedysi, ešte za bývalého režimu, sme chodievali na púte, ktoré organizovala pani Anka Černá. V roku 1993 môj muž vážne ochorel a potreboval operáciu. Raz, keď sme sa so starším synom Rastom modlili za jeho zdravie, vysvitlo, že sme Panne Márii sľúbili obetovať ten istý úmysel – vykonať pešiu púť do Marianky. A ja som za seba ešte sľúbila Panne Márii, že keď pani Anka Černá už nebude vládáť tie púte organizovať, mohla by som to po nej prebrať, ak to bude Božia vôľa. Operácia nakoniec začiatkom roka 1994 dopadla dobre. A tak sme v júli toho roku – pamätám si, že bolo hrozne horúco – splnili svoj sľub a pešo putovali do Marianky. O pár týždňov na to som už prvýkrát viedla ľudí do Turzovky a Litmanovej. A opakovalo sa to 24 rokov. Žiaľ, dnes už je z roka na rok o tieto púte menší záujem. Kedysi boli časy, že sme bez problémov vypravili zo Závodu aj dva plné autobusy. Dnes sa musíme pospájať farníci z viacerých obcí, aby sme ako-tak naplnili aspoň jeden.

Čiastočne to súvisí s ochabovaním živej viery. Aby sme náš rozhovor zakončili pozitívne, aká je vaša rada na udržanie živej viery? Ako odolať moderným pokušeniam a nestrácať vieru?

Boh nám každému v nebi pripravil miesto. Ľudia si často neuvedomujú, že po smrti ich bude čakať stretnutie s Bohom. Veľa ľudí si myslí, že spása príde automaticky. Ale cesta do neba nie je až taká ľahká, ani jednoznačná. Zvlášť, ak našu vieru úprimne neprežívame. Nesmieme byť v tomto smere ľahostajní voči sebe ani voči svojmu okoliu. Zdá sa, že pod tlakom nezaujmu o vieru a duchovné veci, ba priamo odpadlivosť a viery aj sama cirkev prechádza určitými zmenami. Na druhej strane, zo slov Panny Márie vieme, že táto premena je nevyhnutná. Matka Božia nás nabáda, aby sme sa jej nebalí. Aby sme neboli vystrašení, pretože cirkev sa po nej obnoví. Aj svätý Ján Pavol II. hovoril podobne: Nebojte sa! Ak mám niečo poradiť – nebojme sa budúcnosti, ale zároveň nebudme ľahostajní voči svojej viere a viere svojich najbližších. Najspoľahlivejšou obranou proti ľahostajnosti je vždy modlitba. V živote existujú totiž len dve cesty – cesta s Bohom a bez Boha. Modlime sa preto za seba aj za našich najbližších, aby sme si dokázali včas správne vybrať.

Zhovárал sa: Adam

Foto: Ivana a archív Svitanie

Zmrŕtychvstalec Gabriel sa zúčastňoval na púťach do Litmanovej, ktoré organizovala jeho mamička. Pre účastníkov boli krížové cesty vedené pátrom Gabrielom skutočným zážitkom.

Kto je Terézia Kochová /65 rokov/

Dievčenským menom Puškáčová, narodila sa v Závode. Pracovala v Bratislave na Pošte Bratislava 022 a medzinárodných reklamáciách 36 rokov. Spolu s manželom Jánom vychovala dvoch synov: Rastislava (45) – rehoľným menom Ezechiel, od roku 1995 člen Rádu menších bratov kapucínov a Gabriela (42), od roku 1994 člena Resurekcionistov (CR) Zmrŕtychvstalcov, ktorý v súčasnosti pôsobí ako kaplán vo Veľkých Levároch. Terézia je už dôchodkyňa, aktívne sa zapája do života v našej farnosti. Na záver nášho stretnutia srdečne pozvala farníkov do modlitbového a apoštolského Misijného združenia Ducha Svätého: „Pozývame každého, kto sa chce modliť za misionárov a rozšírenie Kristovho kráľovstva po celom svete.“ Tisíce laikov po celom svete takto spoluúčinkujú v apoštoláte hlásania a šírenia Evanjelia.

Popolcová streda	Veľkonočná vigília
Kvetná nedeľa	Ustanovenie Eucharistie
Zelený štvrtok	Božie milosrdenstvo
Veľký piatok	Začiatok Pôstu
Biela sobota	Zmŕtvychvstanie
Veľkonočná nedeľa	Slávnostný vstup do Jeruzalema
Druhá Veľkonočná nedeľa	Smrť Pána Ježiša

Osemsmerovka

P	K	V	E	T	N	Á	N	E	D	E	L'	A	P	V
V	O	U	Ž	Í	R	K	A	N	O	L	K	O	P	E
E	Ŏ	P	S	T	A	B	T	I	L	D	O	M	Ŏ	L'
L'	S	P	O	V	E	Ď	P	O	P	O	L	N	S	K
K	P	Ť	E	L	S	M	Ú	T	O	K	O	K	T	Ý
Ý	R	S	A	I	C	Á	T	I	D	E	M	L	N	T
P	I	E	A	D	B	D	D	Á	K	R	V	E	A	Ý
I	J	L	I	O	O	B	V	Í	B	T	O	P	N	Ž
A	Í	O	R	M	I	O	Ž	Á	N	O	E	Á	E	D
T	M	T	Á	Š	L	A	V	Í	S	D	R	Č	D	E
O	A	A	M	A	K	Ň	A	Z	R	T	O	H	E	Ň
K	N	R	I	P	A	Š	I	E	E	K	R	4	L'	L'
K	I	F	R	O	K	P	O	K	Á	N	I	E	A	Á
Z	E	L	E	N	Y	Š	T	V	R	T	O	K	D	N
O	C	A	T	S	E	C	Á	V	O	Ž	Í	R	K	A

SMÚTOK, 40 DNÍ, HROB, MÁRIA, KRÍŽ, PRIJÍMANIE, POKÁNIE, SPOVEĎ, FIALOVÁ, ROK, KRV, POT, DAŤ, OMŠA, MODLITBA, VEĽKÝ TÝŽDEŇ, POPOL, KŇAZ, POKLONA KRÍŽU, RATOLESŤ, KRÍŽOVÁ CESTA, KLEPAČ, PÔSTNA NEDEĽA, MEDITÁCIA, PAŠIE, POPOLCOVÁ STREDA, ZELENÝ ŠTVRTOK, KVETNÁ NEDEĽA, VEĽKÝ PIATOK

Pripravil: Samuel

Cez modlitbu k očiste tela a duše

Po veselom fašiangovom období nám nastal čas útlmu - čas pôstu. Obdobie odľahčenia nielen na tele, na duši, ale aj na srdci, ktoré neprestajne pracuje. Čas, ktorý nás vedie k najväčšiemu kresťanskému sviatku, k Veľkej noci - pamiatke na umučenie, smrť a zmŕtvychvstanie Pána Ježiša. V dobe moderných technológií nie je problém sledovať prenos Krížovej cesty z rímskeho Kolosea. Chceli by sme však priblížiť dobu, kedy najrozšírenejší masovokomunikačný prostriedok v našej dedine boli kostolné zvony a trúba obecného hlásníka a bulvár sa šíril obyčajnými dedinskými pletkami... Pani Mária Šišoláková sa s nami opäť podelila o svoje spomienky.

Laktami o lavicu

Doma sme cez pôst vykonávali Pobožnosť k piatim ranám Krista Pána. Každý deň sme sa modlili päť Otčenášov a za tým sa modlilo - Klaniame sa Ti, Pane Ježišu Kriste a dobrorečíme Tebe, lebo si nás vykúpil skrz svoj Svätý kríž. Modlili sme sa večer pri lavici kľáčiačky a keď nás, deti, už boleli kolená, veru sme si aj trochu ulahčili a opreli sme sa laktami o tú lavicu. Za pána farára Pichňu bol kostol cez celý pôst otvorený a kto chcel, mohol si súkromne vykonať Krížovú cestu. Spoločná Krížová cesta bývala v piatok popoludní s pánom farárom, kostol býval vždy plný. Pán farár nás naučili pesničku Ó, hlava ubolená, ranami pokrytá, ó božská hlava, trním tak strašne obvitá... Spieva sa ešte podnes. Pán dekan Klčo zaviedli zase

spievanie piesne Rozjímať o umučení do chrámu sa zoberme. Ľuďom sa táto pesnička páčila a radi ju spievali, časom však na veľkú škodu upadla do zabudnutia. Helka Prévajová sa ju aj pokúšala obnoviť, ale akosi sa to nepodarilo. Starší, ktorí ju poznali, už pomreli a priznajme si - že mladší sa k spevu veľmi nemajú.

Do kostola s „kóčátkami“

Na Kvetnú nedeľu si každý nachystal viazaničku „kóčátek“. Svätá omša sa začínala procesiou. V predných laviciach sedeli chlapi - richtár aj s prisažnými tvorili spolu s pánom farárom procesiu, ktorá išla cez kostol a svätíli sa „kóčátka“. Potom sa spievali Pašie. Každá postava z Evanjelia mala svojho speváka, ktorý ju spieval aj celé roky. Boli to vždy len chlapi.

Kňaz kedysi na veľké sviatky kázal z kazateľnice. Spomína na to aj tetka Marka.

Iba zbor bol zmiešaný, spievali chlapi aj ženy. Jedine Anka Panáčková a Helena Bernadička spievali sólo ako ženy, keď spievali postavy dvoch slúžok. V zbere ešte spievala aj Helka Šimková a Jozefka Salaška.

Keď zviazali zvony

Pred Zeleným štvrtkom sa ženičky ešte ponáhľali nakopať piesok na posýpanie. Dlážky vtedy ešte veľmi nebývali a v izbách bývala iba udupaná zem. Keď sa totiž zviazali zvony, nesmeli sa už hýbať so zemou až do Vzkriesenia. Chlapci miništranti sa na toto obdobie veľmi tešili. Vždy pred

svätou omšou chodili okolo kostola s rapkáčmi a pri oltári namiesto zvončeka používali klepáče. O vylepšenie týchto nástrojov sa postaral chýrny dedinský rezbár Francek Orgoň. Pod jeho šikovnými rukami sa zrodilo aj Sédum - vyrezávané kreslo pre pána farára. Na Zelený štvrtok sa odhalovali oltáre. Dávali sa dolu všetky kvety, svietniky aj plachty. Bohostánok zostal otvorený a Oltárna sviatosť sa preniesla do bočného oltára k Božskému Srdcu. Po skončení tohto obradu vyšli pán farár Pichňa a toho času ešte len študent Štefka Imrišica, neskorší vdp. biskup Vrablec, na chórus a spievali Plač Jeremiáša. Organ vtedy už nehral a ani zvony nezvonili.

Kedy zaznie poludnie

Na Veľký piatok sa chodilo skoro ráno, ešte pred východom slnka, umývať na potok a pri tom sa aj modlilo. Niektorí si okrem umývania v studenej vode robili aj takú pobožnosť navštevovania piatich miest a modlili sa aj tam. Zväčša to bolo na cintoríne, pri kríži, ktorý vtedy stál pred cintorínom, pri Božej muke a pri kostole. Počas pôstu pán dekan Klčo chodievali kázať na kazateľnicu a zvlášť vtedy si aj menili hlas - mali ho vtedy taký clivý, smutný. Prispôsobili sa tak utrpeniu, ktoré Pán Ježiš pre-

žíval na kríži. Na Húškoch sa cez Veľký týždeň obrady nekonali žiadne, „Húščané“ chodili do kostola do Závodu, ale krížovú cestu každý piatok a Boží hrob si v húšťanskej kaplnke urobili. Cez Veľký piatok sa držal veľký pôst až do sobotňajšieho obeda. Obvyčajne sa v sobotu zabíjalo k sviatkom a tak sme ako deti netrpezlivo čakali, kedy zazvonia poludnie, aby sme mohli jesť mäso.

Kugľufy, vajička a údené

V sobotu ráno bývali omšové obrady a vzkriesenie bývalo až odpolednia - navečer. Veľa dievčat sa vtedy obliekalo do slávnostného kroja a chodilo sa procesiou ako na Božie Telo. Cez celý pôst sa skutočne postilo a dávali sa rôzne záväzky. Pamätám si, že pán farár Pichňa, hoci boli tuhý fajčiari, cez pôst nevyfajčili ani jednu cigaretu. K nedeli sa však chystalo vo veľkom. Piekli sa kugľufy, varili sa vajička aj údené mäso. Dávalo sa to do košíka a v nedeľu sa na rannej omši svätilo. Po rannej bývalo zvlášť voňavé a chutné snídaň. My ako deti sme sa na to veľmi tešili. Zvlášť preto, že cez celý pôst sa jedlo len jednoduché jedlo a aj to striedmo.

Telu aj duši

Na dolnom konci u Kopiarov mali dielňu a tam sa lisoval konopný olej.

Pôst nám dáva príležitosť viac sýtiť ducha.

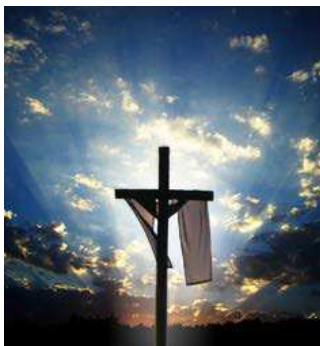
Ten sa potom používal cez celý pôst. Najčastejšie sa ním mastila surová sudová kapusta. Skoro v každej domácnosti bola na stole počas pôstu hadová misa (hlinená s dvoma ušami) a v nej sudová kyslá kapusta omastená konopným olejom. Varievala sa fazuľa, rezance, dolky na platni, gulky, šterce, tašky zemiakové aj na mlieku, kyslá polievka a aj kašňáky. Viete, čo to je? Čítajte do konca! Ak sa odhodláte uvariť si kašňáky, prajeme vám s tetkou Markou dobrú chuť a spoločne želáme, aby pôst prospel vášmu telu a veľkonočné udalosti a obrady prospeli vašej duši a srdcu. Veď aj lekárska veda dnes už uznáva, čo naši dedovia vedeli už dávno - že telo, duša a srdce - to všetko jedno jest, jedno druhé ovplyvňuje a jedno bez druhého byť nemôže...

Anička
Foto: archív M. Š.

Chcete sa aj vy podeliť o svoje spomienky na časy dávno minulé? Na chvíľe, na ktoré s láskou spomínate? Potešíme sa – oslovte kohokoľvek z redakčnej rady Svitania.

Uvarte si kašňáky

Tetka Marka ponúkajú recept: „Robiuo sa to lachko. Z opracovaných žutých jáhel (proso) sa uvariuu hustá kaša, pridaou sa do ní trochu huadkej múky a vypracovauo sa cesto. Z teho sa potom rukama robili také vječiči gulky – asi jak také šikovné jabúčka. Gulky sa potom ešče ceué vyváľali v surových jáhuách, asi tak jak dneskaj ožraué gulky s kokosem. Potom sa dali varit do vody. Ked byly varené, vyskočili hore. Jedli sa s omáčkú, napríklad s erteplóvú. Alebo sa enem jednoducho rozkrájali a opékli na železnáku na masci.“

NA VESELÚ NÔTU

Známy psychiater je hosťom u lady Grace. Rozhovor sa čoskoro otočí na jeho povolanie.

„Môžete mi povedať, doktor, ako zistíte duševnú poruchu u človeka, ktorý navonok vyzerá úplne normálne?“ pýta sa lady Grace.

„To je jednoduché,“ odpovie psychiater, „položím mu nejakú veľmi jednoduchú otázku, ktorú normálny človek bez ťažkostí zodpovie. Keď zaváha, je to určitá známka duševnej nerovnováhy.“

„Akú otázku napríklad?“

„No, môžete sa, napríklad, opýtať takto: kapitán Cook podnikol tri cesty okolo sveta a pri jednej z nich zomrel. Pri ktorej?“

Lady Grace premýšľa a potom povie nervózne:

„Nemali by ste iný príklad? Viete, musím priznať, že história nie je mojou silnou stránkou.“

Opitý muž strká kľúč do pouličnej lampy. Okoloidúci policajt si chce z neho vystreliť a hovorí mu:

- Asi nikto nie je doma, čo?

A opilec odpovedá:

- Mňa neoklameš, hore sa sviati.

Policajt sa rozhodol, že si uloví rybu. Začne sekati do ľadu, ale príde k nemu pán a hovorí, aby s tým okamžite prestal.

Policajt sa pýta: A akým právom mi to zakazujete?

Pán odpovedá: Právom správcu zimného štadióna.

Pripravil: Pavol

LISTY OD TOMÁŠA

Chlapci z ulice a veľkonočné tajomstvo

Tomáš Rusňák, Závodčan na misii v Keni, posíela redakcii Svitania pravidelne riport o priebehu a výsledkoch svojho pôsobenie v centre St. Philip Neri v Kisume. Vyberáme čriepky z dvoch riportov.

Pred vlaňajšou Veľkou nocou boli školské prázdniny, tak sa nám v centre vystriedalo veľa našich bývalých chlapcov. Ak je voľné miesto na spanie, môžu prísť na pár dní k nám. Niektorí chlapci zotrávajú dlhšie, návrat domov si nevedia ani len predstaviť. Ich domáce podmienky sú často katastrofálne. Najväčším problémom je jedlo – doma sa takmer nevyskytuje. Ďalšími sú alkoholizmus a chýbajúci rodič, matka alebo otec. Alebo aj obaja. Nestarajú sa o deti.

Dedič z kola von

Mali sme troch takých chlapcov. Jedného z nich poznám z čias môjho pôsobenia v Muhoroni, a to už je viac ako tri roky. Urobili sme preňho to najlepšie, čo sme mohli. Chalan zmenil štyri základne školy. Nemá ani jedného rodiča. Otec zomrel, matku nepoznal. Utiekla, keď bol ešte malý. Našiel som mu jednu rodi-

nu, zostal v nej asi rok. Potom si sám našiel jednu pani.

Prišiel k nám hneď po otvorení centra. Príbuzní ho vyhodili z domu. Lebo nie je z ich kmeňa. Je pomiešaný. Jeden z ďalších dôvodov, prečo rodina vyhodí chlapca na ulicu, je dedičstvo. Ak je veľa dedičov, dedičstvo sa musí deliť na veľa častí. Tento problém tu je veľmi rozšírený – ak zomrie otec, príbuzní sa snažia veľmi rýchlo dieťať zaviť.

Tomáš a jeho zverenci.

Rajčina za dolár

Začínajú bitkami a vyhrážkami smrťou. To chlapcov vyľaká a ujdú z domu. Toto obdobie bolo bojom o Alojza. Ako som hovoril aj chalanom v centre: diabol, ktorý na vás striehne každú chvíľu, musí puknúť od zlosti, keď vás vidí v kostole alebo pri modlitbe. Najradšej má, keď ste všetci na ulici a fetujete lep. Vtedy vás nechá na pokoji, ani o vás nezakopne.

Veľký problém, ktorý Keňu trápi, sú ceny základných potravín. Cena 2 kg kukurice, ktorá sa denne používa na varenie ugali, stojí 140 šilingov. To je

asi 1.40 eur. V minulosti to bolo 80 šilingov (0,80 eur). Najviac však vyskočila cena cukru. Prednedávnom stál 100 šilingov (1 eur). Teraz je to neuveriteľných 200 šilingov (2 eur za 1 kg). Príčinou je vraj suché počasie. Avšak už asi dva mesiace nám dosť prší, takže sa uvidí, či to s počasím naozaj súvisí. Aj tak to však nie je až také dramatické, ako v Južnom Sudáne, kde jedna rajčina stojí 1 dolár.

„Lúbanie kríža“ na 2 hodiny

Na Veľkú noc sme sa namiesto ruženca modlili krížovú cestu. Avšak

vždy len polovicu. Pre podaktorých to bolo príliš dlhé a pri modlení zas-pávali. Čítali sme totiž anglickú aj swahilskú verziu. Ruženec je kratší. Tak chalani napokon boli radi, že už je po Veľkej noci. Na Bielu sobotu sme šli na sv. omšu večer a ako to je v Afrike zvykom, čas nehrá žiadnu rolu. Svätá omša sa skončila o polnoci a to nebola ani procesia, lebo ako som sa dozvedel, tá je typická len pre naše kraje. Uctievanie na Veľký piatok – ako to voláme u nás v Závode: „lúbanie kríža“ - trvalo takmer dve hodiny. Všetci chalani veľmi radi išli večer do kostola. Pripomenulo im

to nočný život, ktorý viedli na ulici. Polovica z nich, hlavne malí chlapci, si však v kostole pospali. Na Veľkonočnú nedeľu sme mali slávnosť o to väčšiu, lebo hlavná svätá omša v Katedrále sv. Jozefa bola obetovaná za naše centrum, všetky deti ulice v Keni a všetkých našich podporovateľov. Teda aj za vás, milí Závodčania.

Nielen slovom, aj palicou

Na Bielu sobotu k nám prišiel 8-ročný chlapec. Priviedol ho neznámy pán. Chlapec tvrdil, že nikoho nemá a nevie odkiaľ je. No tu v Keni sú metódy, ako sa dostať k pravde – nie-

Na svojej misii sa Závodčan stretáva s rôznymi situáciami. Už pomáhal pri pôrode, snažil sa o záchranu života či ošetroval otvorené rany.

len slovom, ale aj palicou. Chlapcovi sa hneď rozjasnilo, na mnohé veci si zázračne „spomenul“. Zostal u nás dva dni. Jeho rodičia neboli mŕtvi, ako nám tvrdil. Matka ho hľadala odo dňa, keď sa vyparil z domu. Jeho výlet trval dva dni.

Záchrana života

Tomáš sa na svojej misii stretáva s rôznymi životnými situáciami. V tejto sa pokúšal zachrániť život.

Poobede chodíme na výlety. Jedného dňa sme sa vybrali do miestneho hotela, kde majú bazén. Zarazilo ma, že voda je veľmi špinavá. Vraj majú pokazené čerpadlo, dozvedel som sa. „Ak sa niekto začne topiť, nie je šanca ho v tej špinavej vode vidieť,“ povedal som chlapcovi, ktorý má na starosti bazén. Bájka o pokazenom čerpadle sa ukázala byť klamstvom – len šetril elektrinu... To sa však vypomstilo. Okolo štvrtjej popoludní ľudia začali kričať, že chýba akýsi chlapec. Spozornel som a uistil som sa, že to nie je nikto z mojich chalánov. Na moje obrovské prekvapenie plavčík povedal, že musíme počkať, kým telo vypláva na povrch. Nepochopiteľné! Donútil som plavčíka, aby vyhnal ľudí z vody. Bazén má na niektorých miestach hĺbku až 2,7m. Ponoril som sa prvýkrát - nič. Druhýkrát – prehmatol som dno. Na konci

bazéna som nahmatal ľudské telo. Chlapca som vytiahol z vody a hneď sme mu začali dávať prvú pomoc. Prvý raz v živote som zachraňoval ľudský život. Mám síce skúsenosť aj z Rwandy z našej kliniky Bigugu Health post, v tomto prípade sa však už, žiaľ, nedalo nič robiť. Matka spozorovala veľmi neskoro, že jej asi 10-ročný syn nie je v bazéne.

Večer som ešte dlho, predlho o celej situácii premýšľal. Čo by bolo, keby som chlapca vytiahol z vody skôr... podarilo by sa ho zachrániť? Má veľký význam, že ľudia od nás odchádzajú pomáhať takýmto krajinám. Z počtu asi 150 ľudí pri bazéne sme boli len dvaja belosi. Ten druhý bol Američan. Chlapca sme sa snažili zachrániť iba mi dvaja, ostatní sa len prizerali. Niektorí sa boja, že duch chlapca na nich prejde. Povery a kadejaké hlúposti, ktorým veria, stále zaplňajú miesto v ich hlavách. Za chlapca sme sa potom večer pomodlili ruženec.

Lúčim sa a prosím o modlitby za svoju misiu.

Tomáš

Foto: archív autora

TÉMA DŇA

... a modlitba dostane krídla

Pri pocite intenzívneho hladu si na Polpocovú stredú spomeň na tých, pre ktorých hlad nie je voľbou, ale životným údelom. Neobetuješ to za nich?

Jedna z prvých myšlienok projektu Pôst s Konferenciou biskupov Slovenska, ktorá pristála v našich mailových schránkach na začiatku tohtoročného pôstu, asi zalomcovala vnútro každého z čitateľov. Vychádzajúc z evanjelia dňa nám postavila na misky váh odopretý rezeň a čistú vodu namiesto kávy na jednej strane a celoživotný ukrutný a ponižujúci hlad na strane druhej. Naša voľba v tento deň nebola ťažká.

Nech si uprace

S podobnými myšlienkovými križovatkami sa stretávame deň čo deň. Čo je jednoduchšie – hodiť zopár medenákov do pokladničky verejnej zbierky alebo prísť v sobotu upratovať do kostola? Takáto dilema nás prenasleduje pričasto. Niektorí z nás otvoria peňaženku, s úsmevom vhadia mincu do pokladničky a hneď nato bez váhania vstúpia do ticha kostola, aby pozmyvali podlahu a povysávali. Iní si povedia: tých zbierok je priveľa, veď už som raz pred siedmimi rokmi prispel. Ktovie kam by moje peniaze išli. Nedám. Ani mne

nikto nič nedá zadarmo. Upratovať do kostola? Nech si upratujú tí, ktorí tam derú lavice každý deň. Ja som tam bol naposledy na Božie narodenie a najbližšie pôjdem zase až s vnúčatami k jasličkám. Kto si v kostole našpinil, nech si ho uprace!

„Chcete, aby vaša modlitba priletela k Bohu? Dajte jej dve krídla: pôst a almužnu,“ nabáda nás svätý Augustín. Almužna nespočíva iba v nasýtení hladného alebo oblečení toho, kto sa trasie zimou. Almužnou sú aj dobrodenia, ktoré preukazujeme svojmu bližnému. Tisíc služieb lásky. V mene lásky prekonaný egoizmus, lenivosť, márnivosť. A naša modlitba odrazu dostane krídla. Kedy bude vyslyšaná, nechajme na Boha. Nie je automat. Nefunguje spôsobom: hodím mincu, vydá mi nápoj. Boží čas i Božia spravodlivosť majú inú logiku. Božiu.

24/7

Jednoduchosť a pravé tradície našej viery nám dávajú zrozumiteľný návod. Ukazujú, že pôst a dávanie almužny sú spoločenským aktom. Najväčší efekt majú, keď ich vykonávame v spoločensťve. Rodinnom, priateľskom či farskom. Málokto z nás – okrem Tomáša – bude mať príležitosť osobne slúžiť núdnym v subsaharskej Afrike. Tam pošleme peniažky. Slúžiť si navzájom však môžeme 24 hodín denne, 7 dní v týždni. Nie je to ľahké. No práve z tejto služby vznikajú vzťahy. A tie sú dnes neuveriteľne vzácne.

Ivana

FARSKÁ MATRIKA

Sviatosť krstu prijali

Mila Michalovičová	* [REDACTED]	krst:	10. 12. 2017
Terézia Prevajová	* [REDACTED]		10. 12. 2017
Sebastian Hollý	* [REDACTED]		31. 12. 2017
Marek Egl	* [REDACTED]		07. 01. 2018
Martin Drahoš	* [REDACTED]		28. 01. 2018
Tobias Kuru	* [REDACTED]		28. 01. 2018
Timotej Marušinec	* [REDACTED]		28. 01. 2018
Dominik Krewniak	* [REDACTED]		04. 03. 2018

Do večnosti sme vypravdili

Ján Krajčír	† 05. 12. 17	pohr.:	09. 12. 2017
Ivan Pöstényi	† 15. 12. 17		18. 12. 2017
Soňa Danihelová, rod. Mihoková	† 18. 12. 17		22. 12. 2017
Ján Malík	† 15. 01. 18		19. 01. 2018

SPOMIENKA

Len v Bohu sa moja duša upokojí, u Neho je moja nádej, len On je moja spása.

S nekonečnou láskou si 7. marca pripomíname 5. výročie od chvíle, v ktorej nás opustil manžel, otec, starý a dedko **Peter Emrich**.

S úctou spomína manželka, dcéra a synovia s rodinami

Pozývame na púť do Mariazellu

Z našej farnosti sa pripravuje púť do Mariazellu v Rakúsku na deň 26. máj 2018. Odchod zo Závodu bude o 7.30 h. Cena vrátane poistenia je 20 €. Prihlásiť sa možno u Bernardíny Majzúnovej. Je potrebné, aby každý účastník nahlásil aj svoj dátum narodenia. Návrat je naplánovaný na 19.00 h.

ŠTATISTICKÁ BILANCIA ZA ROK 2017

V našej farnosti bolo pokrstených:

celkom 27 osôb	V roku 2016:
z toho bolo:	26 pokrstených,
• 14 chlapcov	z toho:
• 13 dievčat	14 chlapcov
	12 dievčat

Z pokrstených predstavovalo 26 detí v 1. roku života a jedna dospelá osoba; z detí bolo 17 legitímnych a 10 nelegitímnych.

Sviatosť birmovania:

prijala 1 dospelá osoba;	V roku 2016:
	1 birmovaná

K sviatosti Eucharistie:

prvýkrát pristúpilo 28 školopovinných detí	V roku 2016:
(13 chlapcov a 15 dievčat) a jedna dospelá osoba;	17 prvoprijímajúcich

Sviatosť pomazania chorých:

bola vysluhovaná počas celého roka v domácnostiach a v DSS na požiadanie,

Sviatosť manželstva:

prijalo 13 párov,	V roku 2016:
z toho 11 katolíckych a 2 zmiešané páry	13 párov

Pohreby:

pochovaných bolo celkom 31 zosnulých,	V roku 2016:
z toho:	23 pochovaných
• 16 mužov	z toho:
• 15 žien	15 mužov
• najstarší bol 92-ročný muž (otec biskup)	8 žien
• najmladší bol novonarodený chlapec	90-ročný muž
• z toho bolo len 15 zaopatrených sv. sviatosťami	39-ročný muž
	13 zaopatrených

ČASY BOHOSLUŽIEB POČAS VEĽKÉHO TÝŽDŇA

<p>NEDEĽA UTRPENIA PÁNA (KVETNÁ) 25. marec</p>	<p>07.30 svätá omša s požehnaním ratolestí a procesiou 09.00 na Húškoch 10.30 svätá omša s požehnaním ratolestí a procesiou</p>
<p>Pondelok veľkého týždňa 26. marec</p>	<p>18.30 svätá omša</p>
<p>Utorok veľkého týždňa 27. marec</p>	<p>18.30 svätá omša</p>
<p>Streda veľkého týždňa 28. marec</p>	<p>18.30 svätá omša</p>
<p>Zelený štvrtok Pánovej večere 29. marec</p>	<p>09.30 Omša svätenia olejov (Bratislava – katedrála) 18.30 svätá omša</p>
<p>Veľký piatok 30. marec</p>	<p>14.00 pobožnosť krížovej cesty 15.00 Slávenie obradov utrpenia a smrti Pána 20.00 uschovanie Oltárnej sviatosti</p>
<p>Biela sobota 31. marec obrady Veľkonočnej vigílie</p>	<p>09.00 vyloženie Oltárnej sviatosti 20.00 svätá omša s obradom svetla – Veľkonočná vigília</p>
<p>VEĽKONOČNÁ NEDEĽA PÁNOVHO ZMŔTVYCHVSTANIA - Slávnosť s oktávou 01. apríl</p>	<p>07.30 Slávnostná sv. omša 09.00 na Húškoch 10.30 Slávnostná sv. omša</p>